

O iki elin çıkardığı ses

Sahneyi sahneye bağlayan unsurlardan biri de perde kapanırken, seyircinin 'alkışları', yani eserin ve performansın tebrik edilmesi, seyirci ile **sahne** arasındaki o paylaşımdır. "Gün oldu komşu evlere bile gitmiş temizlik yapmak için. İki elin çıkardığı sesi duymaya o zamandan alıştılar beni: "Öyle temiz yıkıyorsun ki buluşuklar, bravo!" (...) O iki elin çıkardığı sesi duymak benim zaafım oldu. Bana bakılan, ben sevileyim, ben beğenileyim"

Anne İngiliz, annecanne ve dedesi de tiyatrocu ama Yıldız Kenter'in konservatuara girmesine pek öyle kolay izin verilmez. Hatta, 'dayakla' bile ikna edilmeye çalışılır: "Nası- girdim bu mesleğe? Dayak yiyerek. (...) Annem, 'kızlarla erkekler aynı yatakhane yatıyorlar, seni asla göndermem' diyordu. İngiliz olduğu halde tutucuydu."

Yıldız Kenter, Ekim 1944 yılında Devlet Konservatuvarı'na parasız yatılı olarak kabul edilir, mezun olduktan sonra sekiz yıl mecburi hizmet yapmak kaydıyla. "Son derece heyecanlı idim.

Kalabalık bir jüri heyetinin huzurundan çıktından sonra ağlıyordum. Bütün tesellilere, Markovitch'in iyi idi demesine rağmen ağlamam bitmiyordu. İşte tek silimmez hatıram"

SELİM EFE ERDEM

İLK perde, İngiltere'de açılıyor. Robert ve Jan Cuthbert (afinin bir tiyatro kumpanyası vardır ve kızları Olga Cynsthiada tiyatrosunun içinde doğmuştur. Baba Robert henüz 26 yaşında ölmüş, kız Olga 16 yaşında evlendirilir. Ama henüz 20 yaşında olan kocası I. Dünya Savaşı'nda askere alınır ve bir daha geri dönmeyiz. Olga, 17 yaşında, oğlu Jack ile o korkunç savaş ortamında yalnız kalır...

İkinci perde Türkiye'de açılıyor. II. Abdülhamit dönemi Ayan Meclisi Azası Mehmet Galip Bey'in, oğlu Ahmet Naci'yi mühendislik öğrenimi alması için Londra'ya göndermesiyle başlar.

Olga ve Ahmet Naci, bir arkadaş davetinde tanışıyor ve yakınlaşma Orient Express ile İstanbul'a uzanır. İngiliz Olga, Türkiye'de Türk ve Müslüman olur. Hatta, belki de "Tam Türk görünüşü" diye nüfus çiziminde doğum yerine Londra değil Bandırma yazılır. İsmi ise, Ahmet Naci Bey ona 'Nadide bir çiçek gözülükü' için Nadide olur.

Aşk büyütür ama sorun da çıkar. Türk Dışişleri, o zamanaki adıyla Hariciye'deki kuralardan biri de mensupların yabancı uyruklularla evlenmemesidir. Nüfus çiziminde doğum yeri Bandırma, Türk-Müslüman yazması da onu

Demirel'e aşk mektubu

Büyük emeklerle kurulan Kenter Tiyatrosu, bir sigorta primi sorunu yüzünden ıncıdan zararlımca karşı karşıya kalır. Sorunu aşmak için Salıp Sabancıyla konuşmak isteyen Kenter, Sabancı'ya ulaşamaz. Son çare getirdiği dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'e durumu anlatır ve sigorta şirketi amında icrayı kaldırıp, borcu senetlendirir. Yıllar sonra 1991'de Demirel'e yapılan bir söyleşide 'Hiç aşk mektubu almadığı' yönünde bir cümle okuyunca, Yıldız Hanım harekete geçer. "Hoş bir röportajdı. Süleyman Bey'in o rahat, insancıl tavırını yansıyordu. Birden içinden ona bir mektup yazmak ve 'Ben size bir aşk mektubu gönderiyorum' demek geldi. Yazdım. Tiyatromuzun hacizden nasıl kurtarıldığını hatırlattım ve bu nedenle ona duyduğum sevgiden bu sevginin hiç bir zaman sarılmayacağından söz ettim. Bir kaç gün sonra telefonla aradı ve teşekkür etti."

TIYATRO BENİM HAYATIM
Yıldız Kenter'in Hayat Hikayesi
DİKMEN GÖRÜN

DİKMEN GÖRÜN
Bu kitabı inceleyin

ONUNKİ ÇOCUKKEN BAŞLAYAN BİR ZAAFTI

İNGİLİZ TIYATROCU ÇİFT İLE OSMANLI AYAN MECLİSİ ÜYESİNİN TORUNUYDU. AMA KADERİNDE ÇOCUK YAŞTA PARA KAZANMAK İÇİN TEMİZLİĞE GİTMEK DE KONSERVATUARA GİTMEMESİ İÇİN DAYAK YEMEK DE VARDI. YILDIZ KENTER, TIYATRO BENİM HAYATIM ADLI BİYOGRAFİ KİTABINDA KENDİ HAYATI ÜZERİNDEN TIYATROMUZUN YAKIN TARİHİNİ DE EŞŞİBİR ÖYKÜYLE ANLATIYOR.

yetili yapmaz ve Ahmet Naci Bey'de Hariciye'de Lozan Görüşmeleri'nde İnönü heyetinde yer almış bir isimdir. Ahmet Bey Ankara'da, Nadide Hanım İstanbul'da, kayınvaldesi ile birlikte kalır.

Ama sadece Hariciye değil Nuriye Hanım da bu evliliğe, yabancısı, dul, çocuklu ve Hariciyan bir geline karşıdır. O kadar ki, Ayan Meclisi Azası Mehmet Galip Bey öldüğünde İstanbul'daki konağı satar, yasal hakları olmasa rağmen Ahmet Naci Bey ve Nadide Hanım'a da bu satıştan pay vermez.

Görünüşte köklü ve varlıklı bir aileden gelenler de maddi sıkıntı içinde yaşarlar. Nadide Hanım, İngilizce öğretmeni olarak evlerde ders vererek aile gelirine katkıya çalışır. Soyadı Kanunu çözüldü, 'Kent efendisi' anlamına gelen Kenter soyadı alır. Türk tiyatrosunun iki büyük çarından Yıldız Kenter ve kardeşi Müşfik Kenter, işte böyle bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Kenterler hakkında bu çok az bilinen sıra dışı öyküyü, YKY yayımlarından Dikmen Görün imzasıyla çıkan Tiyatro Benim Hayatım/ Yıldız Kenter'in Hayat Hikayesi adlı kitapta öğreniyoruz. Kitapta, Kenter ailesinin öyküsünün yanı sıra Türk tiyatrosuna ve yakın tarihimize dair çok önemli olaylara da tanıklık ediliyor. Olayları, kitapta sayısız hatıra ve olayla süslü bir hayat öyküsü bekliyor. Bize kitabı merak edenler için ipucu olması amacıyla, arşivlerle ve internete bulunamayacak hatıralardan alıntılar yapmayı tercih ettik.

SAHNEDE GERÇEK SİLAH PATLAYINCA

1965 yılında Pembe Kadın'ın oyuncağıyla Yıldız Kenter adeta efsaneleşir. Tiyatronun bileti her hafta bir öncekinden tokesir. Ama oyun süresinde bir facadan da eşiginden dönülür.

Sema Özcan, o an şöyle anlatıyor: "Oyunun sonunda Pembe Kadın, Kazım'a yani kızına tuttuğu duygular ve sözler eder. Provalayız. Yıldız Hoca tuttuğu duygular, tuttuğu cümle ve ben, daha öncekilere benzemeyen korkunç bir 'Ah' sesi ile yere düştüm. Göğüsümün üst tarafından kan akar ve mutfak bir anı hissediyordum. Vurulumum. Derhal ambulansa çağırıldı, hastaneye kaldırıldı. Yıldız hocam geçerken de (iki elinde yamuk vaziyette birer sigara seyyahını parantezinde taşıyor. O tabii hiç umutlanmaz. Meyve sarmalını çıkarır, yaza sarırlık ve iste geçirdiği gibi hayatıymış. Sabah portlandığı teklik saatim arkadaşın yanışıkla dolu olan tuttuğu vermiş. Oynadık sahne arkadaşında ve otonide aynı anda patlıyor silah. İçerde patlıyor yanında elafki gırtlakı sacma sar. Yıldız hanımın silahi ise boş. Daha doğrusu ise boş olmasa kazınır!"

Fevkalade yetenek ama...

Boyu 1,64 kilo 46'dır. Öğretmeni Carl Ebert, müthiş yeteneği keşfeder ama 1947 yılındaki not defterinde 'Yıldız Kenter'in duruşundaki soruna' dikkat çeker: "435 Yıldız Kenter. İstidatlı. Fevkalade. Devlet Konservatuvarının bugüne kadar yetiştirdiği en kuvvetli elemandır. Gerçek, tabii, interzif bir şekilde en kuvvetli dramatik havayı yaratmaya muktedir. Bedeni durumu: Fena değilse de kambur ve göğüsünü kuzarak yürürmesi, ciğerlerinde hastalık doğurabilir. Olağanüstü bir istidatlı sahip olması dolayısıyla gereken her şeyin yapılması ve hastalıklardan korunmasını tavsiye ederim. Derhal silahi muayene tabii rutinası, **sağat** yollarını, iyi göndürülmesi, pek önemli olmayan derslerden affedilmesi gerekir"

İnönü: Ben bir koltuğu elimde zor tutuyorum

Yıldız Kenter, bugün sessizliğe gömülen Kenter Tiyatrosu için büyük bir mücadele verdi. Olayın tiyatrosunun önce koltuklarını, hem de o dönemin ünlü isimlerine satır. Dönemin medya patronu Erol Simavi'ni koltuk alır. Ama sıradaki İsmet İnönü ve Vehbi Koç gibi isimlerden hiç ummadığı yanıtlar gelir: "En az 30 koltuk satamaz" dijiyicisiyle gittikleri Koç, sadece kendisi ve eş için iki koltuk alır. "Tanesi 3 bin liradan koltuk satıyoruz. Koltukların arkasına satın alanların isimlerini yazacağız. (...) Az değil, 278 koltuk sattık. Bu arada İsmet İnönü'ye de gittim; ne garip, tek bir koltuk bile almadı. 'Ben bir koltuğu zor tutuyorum elimde' diye espri yaparak, geri çevirdi"

Çok yakışıklı ama çapkındı

6Yıldız Kenter'in 50'li yıllarda, Nihat Akçın ile evliliği ve ayrılığı vardır. 1965 yılında ise Şükran Güngör ile evlenir. O günleri "Konservatuar bitti, evlilik geldi. Şimşek gibi çıktı, parladı, söndü. İkimize büyümemişlik daha çünkü. Ama 1952'nin 29 Mart'ında, evliliğin en güzel ödülünü aldım kucağıma. Leyla. Değeri bile, değeri her şeye. Değerti. (...) "Çok iyi bir insandı, çok zarıftı, çok yakışıklıydı ama hep çocuk kaldı. Biziz da çapkındı. Zaten benim bir öğrencimle evlendi. Her şeye rağmen kutsarım o evliliğimi çünkü kızımız Leyla dünyaya geldi"